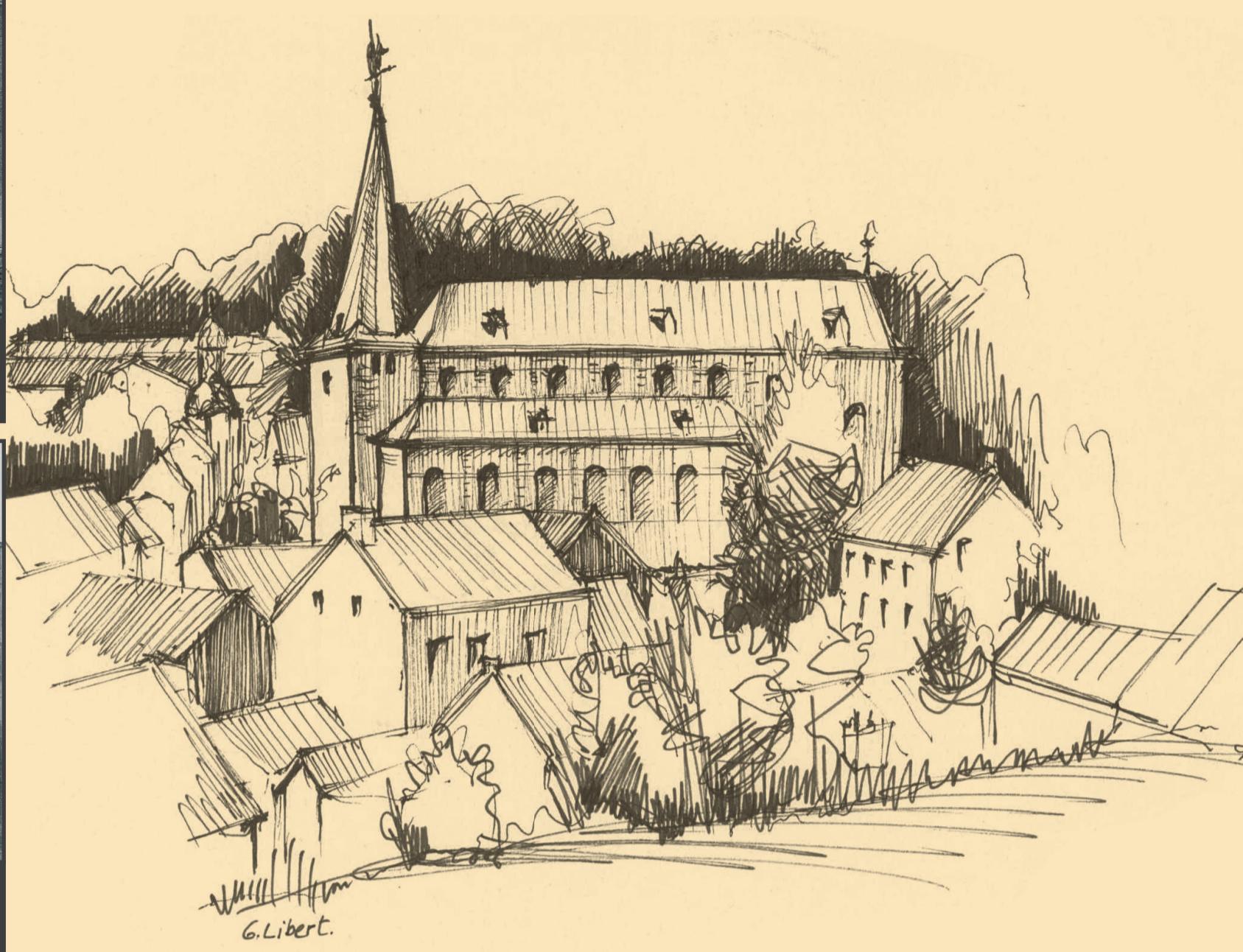

Intérieur de l'église
Binnenkant van de kerk
Inside the church

L'église Saint-Roch
De kerk van Saint-Roch
Saint-Roch Church

L'église Saint-Roch

L'église de Soiron est citée pour la première fois en 1086.

La tour est restaurée et rehaussée en 1627. Fortement endommagée par le tremblement de terre de 1692, l'église est reconstruite à partir de 1723 (consacrée en 1730) en conservant l'ancienne tour qui avait peu souffert.

A l'intérieur se trouve un somptueux lambris de chêne entourant un imposant maître-autel de style Louis XIV qui provient de l'abbaye de Boneffe sur Mehaigne en province de Namur. On peut également y admirer les orgues considérées par des spécialistes comme exceptionnelles.

Du premier édifice roman, l'église conserve des fonds baptismaux en pierre calcaire du XIe siècle et une théothèque du XIVe siècle.

N'hésitez pas à visiter le cimetière: vous y découvrirez plusieurs croix très intéressantes du XVIIe siècle

De kerk van Saint-Roch

De kerk van Soiron wordt in 1086 voor het eerst vermeld.

De kerktoren werd in 1627 gerestaureerd en verhoogd. Nadat de kerk door de aardbeving van 1692 zwaar was beschadigd, werd ze vanaf 1723 opnieuw opgebouwd. De werken duurden tot 1730. De weinig beschadigde oude toren werd behouden.

Aan de binnenkant van de kerk bevindt er zich een weelderige eiken lambrisering rond een indrukwekkend hoofdaltaar in Lodewijk XIV-stijl, dat afkomstig is uit de abdij van Boneffe sur Mehaigne in de provincie Namen. Ook het orgel, dat door specialisten als uitzonderlijk wordt beschouwd, is meer dan moeite waard.

Van het eerste Romaanse gebouw zijn in de kerk nog de kalkstenen doopvonten uit de 12de eeuw en een theotheek uit de 14de eeuw bewaard.

Ook het kerkhof is zeker een bezoek waard. U vindt er een heel aantal zeer interessante kruisen uit de 17de eeuw.

Saint-Roch Church

The church of Soiron is first mentioned in 1086.

The tower was restored and its height was increased in 1627. Badly damaged by an earthquake in 1692, the church was rebuilt in 1723 (consecrated in 1730), preserving the old tower which was fairly intact.

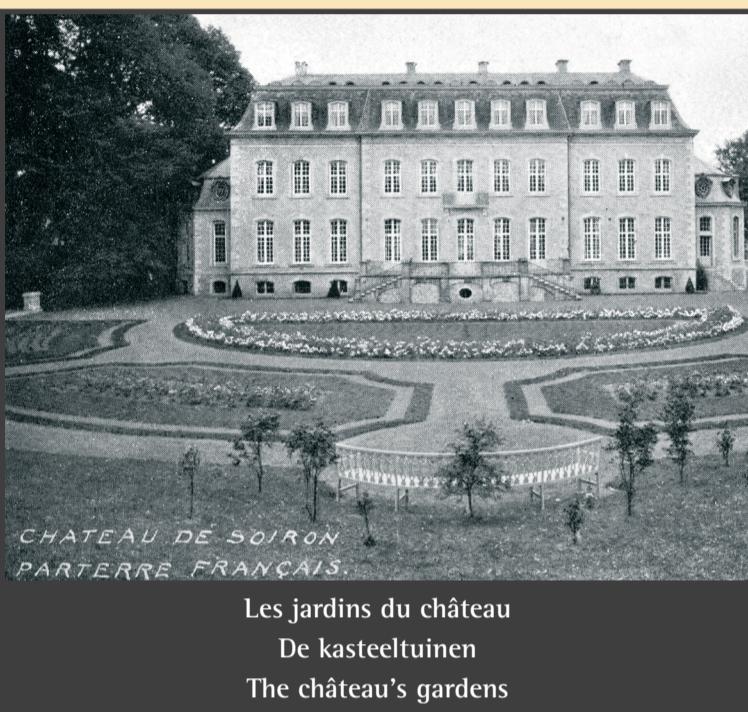
The inside has sumptuous oak panelling surrounded by an imposing Louis XIV high altar from Boneffe sur Mehaigne Abbey in the province of Namur. You can also admire the organ, deemed by specialists to be exceptional.

The church retains the 12th century limestone baptismal fonts and a 14th century tabernacle from the original Romanesque building.

Don't miss the cemetery where you will see many very interesting 17th century crosses

Vue aérienne
Luchtgezicht
Aerial view

CHATEAU DE SOIRON
PARTERRE FRANCAIS.
Les jardins du château
De kasteeltuinen
The château's gardens

Le château

Mentionné déjà au XIVe siècle comme « chasteal », le château fortement endommagé par le tremblement de terre de 1692 a été reconstruit en style Louis XV de 1723 à 1749 sous l’égide de Nicolas-Ignace de Woelmont et de son épouse Angélique d’Argenteau, comme l’indique les armoiries et le chronogramme sis au fronton de la façade principale.

Les communs construits vers 1746, en L sur l'emplacement de l'ancien château, avec leurs deux tours carrées se rapprochent plus du style Louis XIII.

Vers 1857, Henri de Woelmont comble le fossé et supprime le pont-levis. Le château appartient aujourd’hui encore à la même famille.

A deux reprises, sa Majesté la Reine des Belges Marie-Henriette, femme de Léopold II, honora de sa visite le château de Soiron. La première fois en 1873 accompagnée de la princesse Louise et la seconde fois en 1893 elle vint de Spa, en poney-chase accompagnée de la princesse Clémentine et elle se promena longuement dans le parc.

Vous ne pourrez malheureusement pas visiter le château car il s'agit d'une habitation privée...

Het kasteel

Het kasteel dat door de aardbeving van 1692 zeer zwaar werd beschadigd en dat al in de 14de eeuw als “chasteal” werd vermeld, werd tussen 1723 en 1749 onder het beschermheerschap van Nicolas-Ignace de Woelmont en zijn echtgenote Angélique d’Argenteau in Lodewijk XV-stijl heropgebouwd, zoals blijkt uit het wapenschild en het chronogram op het fronton op de voorgevel.

De bijgebouwen, die rond 1746 in L-vorm werden opgetrokken op de plek waar het oude kasteel stond, en twee vierkante torens hebben, doen eerder aan de Lodewijk XIII-stijl denken.

Omstreeks 1857 dempte Henri de Woelmont de gracht en verwijderde de valbrug. Het kasteel is tot op vandaag nog altijd eigendom van dezelfde familie.

Hare Majesteit de Koningin der Belgen Marie-Henriette, echtgenote van Leopold II, vereerde het kasteel van Soiron tweemaal met haar bezoek. De eerste maal was in 1873 in het gezelschap van prinses Louise en de tweede maal in 1893, toen ze samen met prinses Clémentine in een ponywagen van Spa kwam en een lange wandeling door het park maakte.

Het kasteel is een privéwoning en kan dus jammer genoeg niet worden bezocht...

The château

Already referred to as a «chasteal» in the 14th century, the château, which was badly damaged in an earthquake in 1692, was rebuilt in Louis XV style between 1723 and 1749, under the aegis of Nicolas-Ignace de Woelmont and his wife Angélique d’Argenteau, who appear on the coat of arms and chronogram located on the wall of the main frontage.

The L-shaped outbuildings were built around 1746 on the site of the old château, which has two square towers more reminiscent of the style of Louis XIII.

Around 1857, Henri de Woelmont filled in the ditch and removed the drawbridge. The château still belongs to the same family.

Her Majesty the Queen of Belgium Marie-Henriette, wife of Leopold II, visited the château of Soiron on two occasions. First in 1873, accompanied by Princess Louise, and the second time in 1893 when she came by pony-trap from Spa together with Princess Clémentine and they took a long walk in the park.

Unfortunately, the château is a private home, so you can not visit it ...

Manufacture de draps

Autrefois les habitants de Soiron vivaient principalement de l'agriculture, mais aussi de l'artisanat, comme la fabrication de clous ou le travail de la laine. Celle-ci était filée à l'aide d'un rouet, un instrument à roue actionné par une pédale. Le fil obtenu était alors tissé pour obtenir des draps. Au XVIIIe siècle deux manufactures de draps s'installent dans le village, allant jusqu'à employer 5 tisserands et produire 250 pièces de drap par an.

Cette maison est construite vers 1732 par M. Grégoire qui y installe sa manufacture de draps. Elle fonctionne jusqu'en 1869, la révolution industrielle ayant provoqué la fin des activités artisanales.

Sur le pignon arrière du bâtiment, un mur pourvu de pierres saillantes destinées à faire liaison avec une autre construction laisse supposer que le propriétaire rêvait d'une extension future. En wallon on appelle ces pierres d'attente des « dints d'mwèse » (amorce) ou des « plést-a-Diu » (s'il plaît à Dieu).

Lakennijverheid

Vroeger leefden de inwoners van Soiron voornamelijk van de landbouw, maar ook van de handwerkijverheid, onder andere de vervaardiging van spijkers en de wolvbewerking. De wol werd gesponnen met behulp van een spinnewiel dat met een pedaal werd bediend. De draden werden dan tot laken geweven. In de 18de eeuw vestigden er zich twee lakenweverijen in de gemeente, die tot 5 wevers tewerkstelden en 250 lakens per jaar afleverden.

Het huis werd omstreeks 1732 gebouwd door M. Grégoire, die er een lakenweverij in onderbracht. Die bleef actief tot in 1869, waarna de industriële revolutie een einde maakte aan deze ambachtelijke activiteit.

Op de achtergevel van het gebouw doet een muur met uistekende stenen die bedoeld waren om de verbinding te maken met een ander gebouw vermoeden dat de eigenaar de bedoeling had om het gebouw in de toekomst verder uit te breiden. In het Waalse dialect worden die wachtstenen "dints d'mwèse" (het begin) of "plést-a-Diu" (als het God belieft) genoemd.

The manufacture of woollen cloth

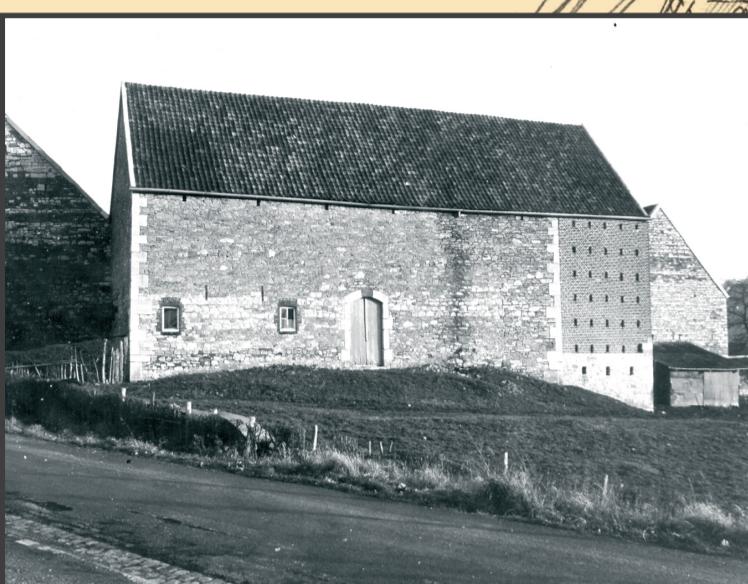
In the past, the inhabitants of Soiron had lived primarily off farming, but also from crafts such as nail or wool production. The wool was spun using a spinning-wheel, operated using a pedal. The resulting yarn was then woven to make woollen cloth. In the 18th century, there were two companies that set themselves up in the village producing woollen cloth, employing up to 5 weavers and producing 250 pieces of woven cloth a year.

The house was built by Mr Grégoire in 1732 who set up a woollen cloth production operation there. It operated until 1869 when the industrial revolution brought such crafts to an end.

The back gable of the building has a wall covered in protruding stones placed there to connect to another building suggesting that the owner was planning a future extension. In Walloon, these stones are called "dints d'mwèse" (beginnings) or "plést-a-Diu" (God willing).

La cour de ferme
Het binnenhof
The farm courtyard

Le séchoir à chardons
De disteldroger
The thistle dryer

Le séchoir à chardon

La ferme du château appelée autrefois « cense et labour » date des XVe, XVIe et XVIIe siècles. Elle avait une vocation mixte: culture et élevage.

En 1836, la grange a été prolongée par une construction en briques comportant de multiples fentes de ventilation. C'est le séchoir à chardons.

Le chardon était utilisé dans l'industrie textile pour « lainer » le drap après foulage.

Le foulage donnait au drap un aspect feutré, c'est pourquoi on le frottait avec des chardons pour faire ressortir le duvet qui était ensuite tondu.

Le chardon utilisé était le CARDERE (*Dipsacus fullonum*) appelé aussi chardon à foulon ou des bonnetiers. Cette plante bisannuelle était semée en juillet, transplantée en mars, récoltée en août et mise à sécher. On récoltait des poignées de 15 épis et 100 poignées formaient une gerbe. Un hectare pouvait donner de 60 à 70 gerbes (90000 à 105000 épis). Une pièce de drap pouvait consommer de 1500 à 2000 épis.

De disteldroger

De hoeve van het kasteel, die eertijds “cense et labour” werd genoemd, dateert van de 16de, 17de en 18de eeuw. Ze had een gemengde bestemming: het kweken van gewassen en het fokken van dieren.

In 1836 werd de schuur uitgebreid met een bakstenen constructie met talrijke ventilatiespleten en diende als droogkamer voor distels.

Distels werden in de textielindustrie gebruikt om het laken na de persing te kaarden.

Door het kaarden of ruwen kreeg het laken een viltachtig uiterlijk. Er werd met distels over gewreven om het dons naar boven te doen komen, dat vervolgens werd afgeknipt.

Daarvoor werden de grote of de wilde kaardebol gebruikt (de *dipsacus fullonum*). Die tweeaarlijkse plant werd in juli gezaaid, in maart herplant en in augustus geoogst en te drogen gelegd. Er werden handvolen van 15 aren geoogst en 100 handvolen vormden een schoof. Een hectare kon 60 tot 70 schoven (90.000 tot 105.000 aren) opleveren. Voor één stuk laken konden er tussen 1.500 en 2.000 aren nodig zijn.

The thistle dryer

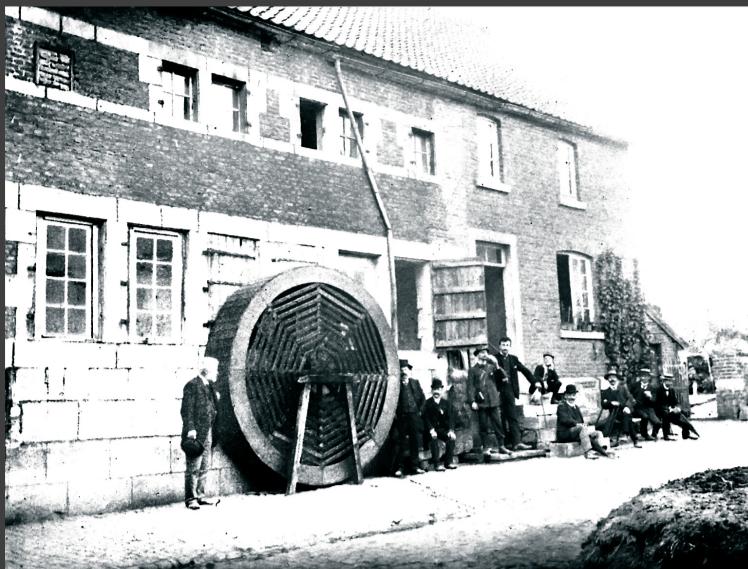
The château's farm, formerly called “cense et labour”, dates back to the 16th, 17th and 18th centuries. It had a mixed purpose: arable and livestock farming.

In 1836, the farm was extended with a brick construction that included several ventilation vents. This was the thistle dryer.

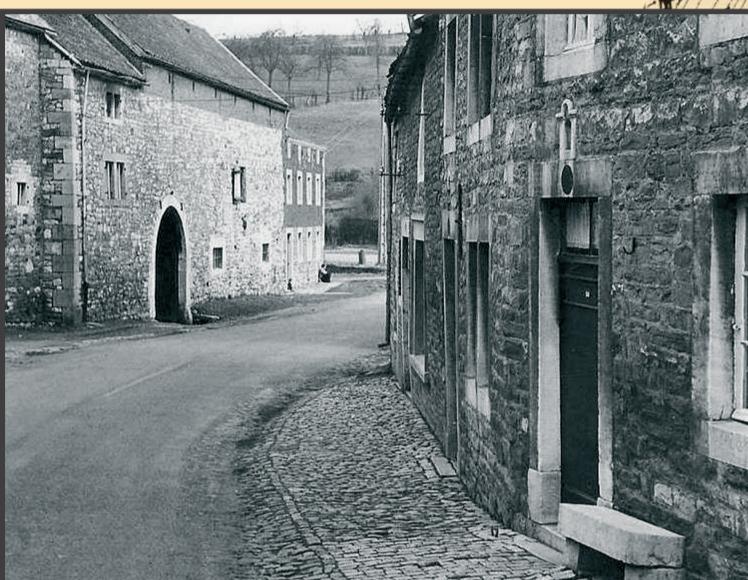
Thistles were used in the textile industry to «lift» the woollen cloth after it was milled.

The milling gave the woollen cloth a matted appearance, which is why it was rubbed with thistles to lift the fluff, which was then cut.

The thistle that was used was the teasel (*Dipsacus fullonum*), also called Fuller's or hosier's teasel. This biannual plant was sown in July, transplanted in March, harvested in August and then placed out to dry. Handfuls of 15 ears were harvested and 100 handfuls made up a sheaf. A hectare could produce 60 to 70 sheaves (90,000 to 105,000 sheaves). A piece of woollen cloth could use 1,500 to 2,000 sheaves.

La roue à chien
Het hondenwielen
The dog wheel

Vue depuis la rue
Zicht vanaf de straat
View from the road

Brasserie banale (bâtiments des XVIIe et XVIIIe siècle)

Ce bâtiment était autrefois la brasserie banale de Soiron. Le matériel était réduit au strict nécessaire: une cuve métallique maçonnée sur un foyer, une cuve en bois à fond percé de trous et une cuve « refroidissoir ». La force motrice était fournie par une roue dans laquelle courrait un chien.

Le plus ancien brasseur cité est Collard de Soiron en 1354 et le dernier exploitant fut Henri Marquet en 1822. En 1405, les échevins établissent le « record » touchant la brassine banale:

- 1- Le brassage à domicile n'est permis que pour un usage personnel
- 2- Les revendeurs doivent s'approvisionner à la brassine banale: ils recevront 13 pots pour 12 et leur bénéfice est fixé à 2 deniers par pot.
- 3- Chaque brassée doit être contrôlée par deux délégués de la commune qui en fixent le prix.
- 4- Le Seigneur a droit à deux pots de bière par brassée et à deux tonnes par an, le curé a droit à un pot par brassée.
- 5- L'on doit trouver en tout temps à la brassine de la bière froide ou chaude

Gemene brouwerij (gebouwen uit de 17de en 18de eeuw)

In dit gebouw was vroeger de gemene brouwerij van Soiron ondergebracht. Het materieel was tot het strikte minimum beperkt: een metalen vat dat op een haardvuur was vastgemetseld, een houten vat met gaten in de bodem en een vat voor de afkoeling. De aandrijfkracht werd geleverd door een hond die in het wiel liep.

De oudste gekende brouwer die bij naam is genoemd, is Collard de Soiron in 1354 en de laatste eigenaar was Henri Marquet in 1822. In 1405 stelden de schepenen een "code" op over gemeenschappelijk brouwen:

- 1- Thuisbrouwen was enkel toegestaan voor persoonlijk gebruik
- 2- De doorverkopers moesten zich voorraden in de gemene brouwerij: ze kregen 13 kroeven voor de prijs van 12 en hun winst werd vastgesteld op 2 stuivers per kroes.
- 3- Elk brouwsel moet worden gecontroleerd door twee afgevaardigden van de gemeente die er de prijs van moesten vaststellen.
- 4- De heer had recht op twee kroeven per brouwsel en op twee vaten per jaar, de priester op één kroes per brouwsel.
- 5- In de brouwerij moest op elk ogenblik koud en warm bier beschikbaar zijn

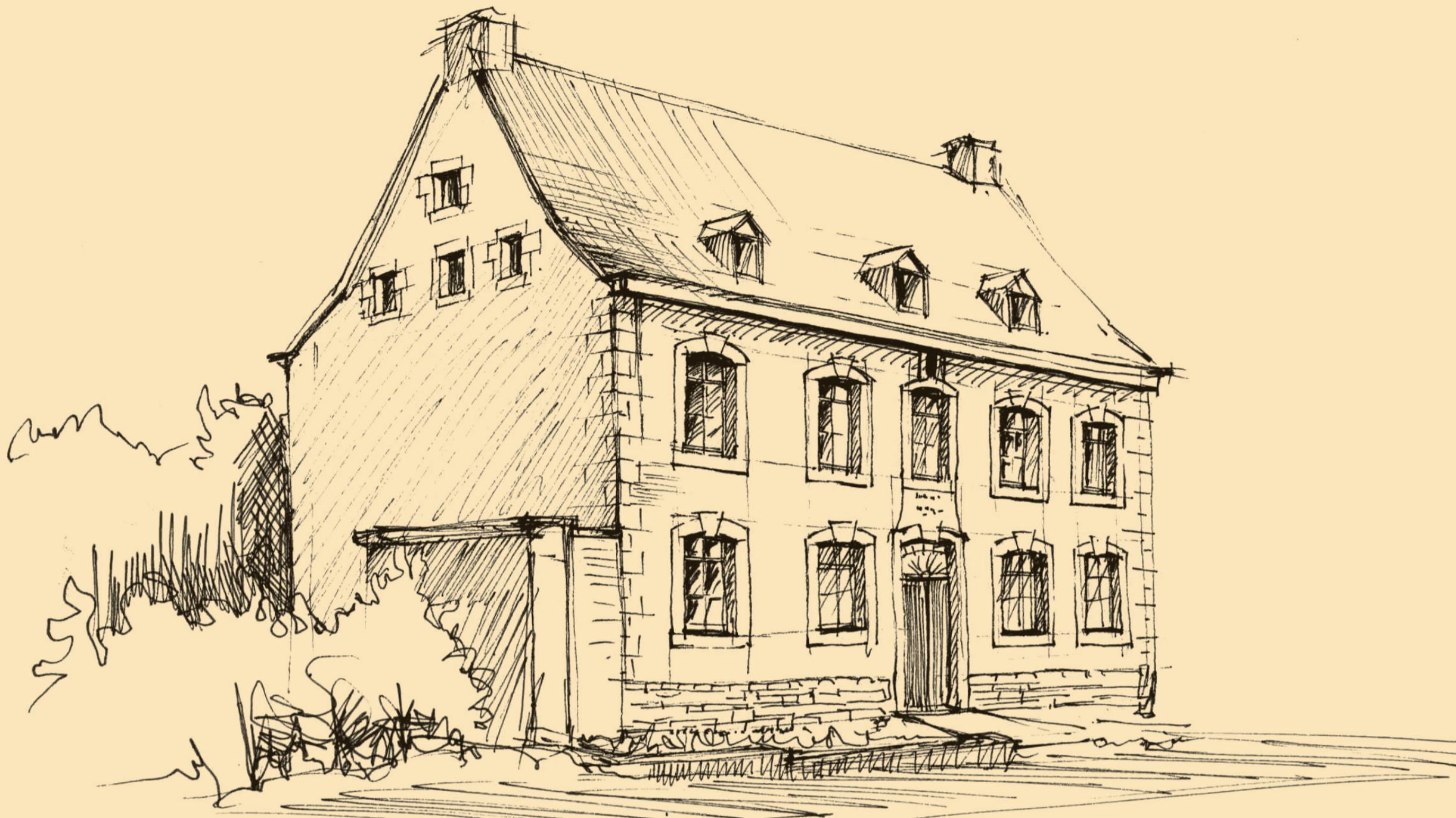
Public brewery (17th and 18th century buildings)

This building used to be Soiron's public brewery. The equipment was kept to a bare minimum: a metal tank placed on a hearth stone, a wooden tank with the holes drilled into the bottom and a «cooling» tank. The power was supplied by a wheel with a dog running inside it.

The oldest named brewer was Collard de Soiron in 1354 and the last person to operate it was Henri Marquet in 1822.

In 1405, the deputy burgomasters drafted a «document» on public brewing:

- 1- Home brewing is only permitted for personal use
- 2- Sellers must stock up at the public brewery: they will get 13 tankards for the price of 12 and their profit will be set at two deniers a tankard.
- 3- Each batch must be checked by two representatives from the village who will fix its price.
- 4- The lord has the right to two beer tankards per batch and to two tons a year. The priest has the right to one tankard per batch.
- 5- Hot or cold beer must be available at the brewery at all times.

L'ancien presbytère

Bien qu'une maison pastorale existait déjà au XVe siècle, le bâtiment actuel, de style Louis XIV, fut construit en 1765 sous le pastorat de Benoit Ottelet, comme nous l'indique au dessus de la porte d'entrée le chronogramme tardif dû à l'archéologue Jules Peutemans. En additionnant les chiffres romains correspondant aux lettres majuscules de la phrase, on obtient en effet l'année 1765.

De oude pastorie

Hoewel er in de 16de eeuw al een priesterhuisbestond, werd het huidige gebouw, in Lodewijk XIV-stijl, in 1765 gebouwd, toen Benoit Ottelet er priester was, zoals wordt aangegeven door het later aangebrachte chronogram (of jaartalvers) van de archeoloog Jules Peutemans boven de ingangsdeur. Door de Romeinse cijfers op te tellen die overeenkomen met de hoofdletters in de zin, komen we uit op het jaar 1765.

The old presbytery

Although a pastoral house existed on the site in the 16th century, the current Louis XIV building was built in 1765 for the pastor Benoit Ottelet, as can be seen in the later chronogram above the front door attributed to the archaeologist Jules Peutemans. By adding up the Roman numerals that correspond to the capital letters in the phrase we reach the date 1765.

“Le zèle l'insigne DV CVré benolt otteLet Me flt bâtlr”

$$L + L + I + I + D + V + C + V + I + L + M + I + I$$

=

$$50 + 50 + 1 + 1 + 500 + 5 + 100 + 5 + 1 + 50 + 1000 + 1 + 1$$

=

$$1765$$

L'ancienne paroisse, démembrée en 1803, comprenait en plus de Soiron, les villages de Goffontaine, Cornesse, Wegnez, Xhendelesse et Drolerval.

La pierre millésimée encastrée à l'extrême droite du bâtiment est le seul reste du mur de clôture qui fermait autrefois une cour à l'avant du bâtiment. A l'origine en chaume, le toit du presbytère est en ardoise depuis 1807.

De oude parochie, die in 1803 werd ontbonden, bestond naast Soiron ook uit de dorpen Goffontaine, Cornesse, Wegnez, Xhendelesse en Drolerval.

De steen met een jaartal die aan de uiterste rechterkant van het gebouw is gekerfd is het enige restant van de omheiningsmuur die vroeger rond een koertje aan de voorkant van het gebouw was aangebracht. De pastorie die vroeger een rieten dak had, heeft sinds 1807 een dak van leisteen.

The old parish, which was broken up in 1803 included, in addition to Soiron, the villages of Goffontaine, Cornesse, Wegnez, Xhendelesse and Drolerval.

The stone with a year carved into it, built into the far right of the building, is all that remains of the wall that previously enclosed a small courtyard at the front of the building. Originally thatched, the presbytery's roof has been made of slate since 1807.